

№134 (6360) 6 ნოემბერი 1990 წელი სამშაბათი ღამე 3 კაციკი

შამთარი შორს რომღია
რამონული სახელს აღმასკოგონი
II გვ.
ჩვენი დამოგრაფიული კორტრეტი
-III გვ.
ერიღეთ ამგროგონას!
IV გვ.

შეგვხვდეთ, მართალია, მშენებ-
ლობის საქმეში ბევრი რამ
გამოსწორდა—ამოქმედდა საკონ-
სერგო სამშრო, დაიდგა კომპო-
ტებისა და მურაბების, ხილის
სულფიდირებული პიურეს გადა-
მუშავებული ახალი ხაზები,
ილღენითი სამუშაოები ჩაუტარ-
და ხილის სპირტის გამოსაბდელ
დანადგარებს, ეს რაც შეეხება
დანადგარებს, მაგრამ თვით შე-
ნობა, სადაც დანადგარებ-
ია მოთავსებული, სამწუხაროა,
მაგრამ ფაქტია, რომ აქამდე მშე-
ნებლობით პროცესშია, სამუშაო-
ები, რომელსაც წყალტუბოს №5

ზ. მანდაკია.

პროდუქტი ამბროზიას

ყველგან იმარავლა სარგებელი მცენარეებმა, მათ შორის აღსანიშნავია ამბროზია. მას ვხვდებით ყველგან: საცხოვრებელი ბინების ირგვლივ, ბაღებში, გზისპირებზე, ამბროზიას აქვს დატოვებული ღერო და მორიგებით ან მოპირისპირედ განლაგებული ფოთლები. ასარგებლიანებს თითქმის ყველა სასოფლო-სამეურნეო კულტურებს, ამბროზის და ფიტავს ნიადაგს.

ამბროზია ჯანმრთელობისათვის განსაკუთრებით საშიშია ყვავილობის პერიოდში, რომელიც დაიწყება ჩვენთან სექტემბრიდან და გრძელდება ოქტომბრის ბოლომდე. ერთ-ერთი დაავადება, რომელსაც იწვევს ამბროზიის მტვერი, არის პოლინოზი. მას უწოდებენ კიდევ: „თივის ცხელება“, „თივის სურდოსი“, „გაზაფხულის კატარსი“, „მტვრისმიერ ბრონქულ ასთმას“.

პოლინოზი (ლათინური სიტყვაა, ნიშნავს მცენარის მტვერს) გავრცელებული ალერგიული დაავადებაა, რომელსაც იწვევს მცენარეების, განსაკუთრებით მარცვლოვანი ბალახებისა და ყვავილის მტვერი. იგი გამოვლინდება დაუყოვნებელი ტიპის ალერგიული რეაქციის სახით იმ პირებში, რომლებსაც აქვთ აწეული მგრძნობელობა მცენარეებისა და ბალახების მტვრის მიმართ. მაგალითად, ოთახის მტვერის, ეპიდურმალური, ინფექციური, სოკოვანი ალერგიების მიმართ. ამ დროს ალერგიული რეაქციები გამოვლინდება მთელი წლის განმავლობაში.

გამოკვლევებით დადგენილია, რომ ქალაქის მოსახლეობა უფრო ავადდება პოლინოზით, ვიდრე სოფლის მცხოვრებნი, მიუხედავად იმისა, რომ მცენარეების მტვერი

ნაკლებია ქალაქის ჰაერში. ეს იმიტომ, რომ ქალაქის მცხოვრებნი სუნთქავენ ჰაერს, რომელიც გაბინძურებულია მანქანების გამოაბოლქვით, სხვადასხვა ქიმიური ნარჩენებით და ყოველივე ეს იწვევს ლორწოვანი გარსის ქრონიკულ ანთებას, მთელი დაავადების 58 პროცენტი გონებრივ მომუშავეებზე, ხოლო 2 პროცენტი სოფლის მეურნეობის მუშაკებზე მოდის.

ავადმყოფი უჩივის ქუთუთების ქავილს და სიწითლეს, თვალებში ქვიშის შეგრძნებას, სინათლის შიშს, ცრემლდენას, პროუზუხ სურდოს. ყოველივე ამას ემატება მტანჯავი განმეორებადი ცხვირის ცემინება, ძლიერი თავის ტკივილი, ცხელება, ასთმური შეტევები, შეიძლება შეინიშნებოდეს დისპეფსიური მოვლენები: მუცლისმკვდარი ტკივილები მუცლის არეში, ღებინება, კანის ქავილი, ჰინჯრის ციება.

პოლინოზი გვხვდება ყველა ასაკში, ჩვეულებრივ კი ყველაზე სწრაფად დაავადება იწყება სქესობრივი მომწიფების პერიოდის შემდეგ.

პოლინოზით დაავადებული უნდა ერიდოს კონტაქტს იმ მცენარეების მტვერთან, რომლითაც მათი ორგანიზმი არის სენობილიზირებული, დაავადების გამომწვევი მცენარის ყვავილობის დროს უნდა გაეიდეს სხვა რაიონში, სადაც ეს მცენარე არ ყვავილობს. თუ ამის საშუალება არ არის, ავადმყოფი უნდა ერიდოს ქუჩაში სიარულს, უმეტესად დილის საათებში, როდესაც მცენარეული მტვერი ჰაერში დიდი რაოდენობითაა. მზიან ამინდში უნდა იაროს მზის სათვალევით, რომ არ გაღიზიანდეს თვალის ლორწოვანი გარსი, ცხვირზე კი აიფაროს სველი ცხვირსახოცი.

სასურველია, მშრალ ამინდში

ავადმყოფმა დღის უმეტესი დრო გაატაროს სახლში. საძინებელი ოთახი უნდა განიავდეს, ავადმყოფი მწვევების პერიოდში ეკრძალება თაფლის მიღება, რადგან ის შეიცავს 10 პროცენტ მცენარის მტვერს.

პოლინოზის დადგენა ზოგჯერ დიდი ხნის განმავლობაში არ ხერხდება, რადგან ავადმყოფთა უმრავლესობა აღნიშნულ სიმპტომებს მიიჩნევს უბრალო სურდოდ, მწვავე რესპირატორულ დაავადებად, ჰაიმორიტად, ინფექციურ რინიტად, რის გამოც დაავადება 2-4 წელიწადში შეიძლება გადაიზარდოს ბრონქიალურ ასთმად, ამიტომ აღნიშნული მოვლენების შემჩნევისთანავე მიმართეთ ექიმს. დაავადების დიაგნოსტიკა და მკურნალობა შეიძლება მხოლოდ ალერგოლოგური მეთოდებით.

გამომწვევით „ლეჩუმში“

დაიწყო და 15 ნოემბრამდე გასტანს ხელმოწერა პერიოდულ გამოცემებზე 1990 წლისათვის. ძვირფასო მკითხველო! ხელმოწერა წარმოებს ჩვენს რაიონულ გაზეთ „ლეჩუმში“. ხელმოწერები მიიღება ყოველგვარი შეზღუდვის გარეშე „სოიუზპეჩატის“ რაიონულ განყოფილებასა და კავშირგაბმულობის რაიონული კვანძის სოფლის საფოსტო განყოფილებებში ყოველდღე დილის 9 საათიდან საღამოს 20 საათამდე. გაზეთი ერთი წლით ღირს 7 მანეთი და 80 კაპიკი, 6 თვით—3 მანეთი და 90 კაპიკი, 3 თვით—ერთი მანეთი და 95 კაპიკი.

ინტერესთა კლუბი

ასე მოვჩუქოთ ოთახს მცენარეები

თუ მცენარე დიდი ზომის ქოთანშია ჩარგული და კარგადაა განვითარებული, შეიძლება მოიკრეფას დაახლოებით კვირაში ერთხელ. პატარა ქოთანში მოთავსებული ახალგაზრდა ეგზემპლარი ყოველდღე უნდა მორწყვოდეს. რაც უფრო თბილა ოთახში, მით

უფრო ხშირად უნდა მოიკრეფას ყვავილი. გაზაფხულსა და ზაფხულში მცენარეს უფრო ინტენსიურად რწყვენ, ზამთარში კი ბევრი სახეობა შეიძლება გავა-

ცადოთ წყალი არ მოხვდეს ფოთლებსა და ღეროებზე. ნიადაგი უნდა კარგად გაიჟინოს. სახარგებლოა ყვავილის მორწყვა წვიმის ან თოვლის წყლით. შე-

ჩეროთ დაბალ ტემპერატურაზე და იშვიათად მოვრწყაოთ. ეს ეხება ასწლოვანებს—ლოცს, აგავს და სხვა. სარწყავი წყალი ერთ დღე-ღამი უნდა გაეჩეროს ოთახში. ცივი წყლით მორწყვა ხელს უწყობს ფესვების გადაცივებას და დაღუპვას. მორწყვის დროს

იძლევა გამოიყენოთ მაცივრის საყინულის გადნობის შემდეგ მიღებული წყალი. არ დაგვიწყდეთ „მშრალი მორწყვაც“ მიწის რეგულარული გაფხვიერება.

რედაქტორი
ნ. ნემსაძე.

გეოლოგია

ჩვენო საყვარლო ლენა!

გილოცავთ დაბადების დღეს. იყავ დღეგრძელი, ბედნიერი, ლამაზი და სულ ასე ხალისიანი. აკაკი, გერონტი, რომან, გიგო, ნანი, ავთო კალანდაძეები.

სავარიონ მიხეილის ძე კოპალიანს

გილოცავთ 80 წლის შესრულებას. თქვენი დღეგრძელობა იყოს შეილები და შეილიშვილები, თქვენი დიდი მონაგარის სასიკეთოდ.

უახლოესი მეზობლები: დესნა სილაგაძე, გრიშა, ზაურ სალინაძეები, ანზორ ტვილიძანი, კარლო, დემურ ჩაკვეტაძეები, სოზარ, თამაზ ბენდელიანები, მურთაზ ჩარკვიანი, ბორის, დათო ხეცურიანები, შოთა კოპალიანი, მიშა ფოჩხიძე, ნუშარ ხვადაგანი, გივი ბენდელიანი.

მარი, გურამ გარიკიას

გილოცავთ შეილიშვილის შეძენას, გაზრდილიყოს ერის სასახელო ქალი. ცაგერის ღვინის ქარხნის თანამშრომლები.

დედა ლუბა, მეუღლე გულო, შეილები მამუკა, ლეილა, დები ნორა, ვენერა, რძალი ზაირა ცერცვაძე, სიძეები ნოდარ გვიშიანი, კარლო ფრუიძე, ნუკრი ვერძელი, შეილიშვილები დათო, ირაკლი, ბიძები ბიქტორ, ვალიკო ბურჯალიანები, ვალიკო ყურაშვილი, ბიძაშვილები, მამი-დაშვილები, დისშვილები, ცოლის-და, ცოლისძიშვილები იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

დავით ალექსანდრეს ძე ბურჯალიანი

დაკრძალვა 10 ნოემბერს, შაბათს, სოფ. ორბელში.

რაიკოპერატორის სავაქრო ქსელის მუშაკები თანაუგრძნობენ თინა ჭიჭიას ძმის

ელგუჯა ჭიჭიას გარდაცვალების გამო.

ოყუჩუშის საშუალო სკოლის პედაგოგიური კოლექტივი თანაუგრძნობს რომან მუშუღიანს დედის

მარო გორდუღაძის გარდაცვალების გამო.

გაზეთ „ლეჩუმის“ რედაქციისა და რაიონული სტამბის მუშაკები თანაუგრძნობენ ბაბუკა ბაქრაძეს

ლუბა ჩარკვიანის გარდაცვალების გამო.

ისუენდრის არასრული საშუალო სკოლის პედაგოგიური კოლექტივი თანაუგრძნობს კობა ჩარკვიანს ბებუის

ლუბა ჩარკვიანის გარდაცვალების გამო.

სემინარ, ჯონი, თინა ბურჯალიანები იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

დავით ალექსანდრეს ძე ბურჯალიანი

და სამძიმარს უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

ბარდნალის საშუალო სკოლის პედაგოგიური კოლექტივი და ტექნიკური პერსონალი თანაუგრძნობენ გერონტი თუთისანს ძმის

გრიშა თუთისანის გარდაცვალების გამო.

მეზობლები: დესნა სილაგაძე, გრიშა, ზაურ სალინაძეები, ანზორ ტვილიძანი, კარლო, დემურ ჩაკვეტაძეები, მურთაზ ჩარკვიანი, ბორის, დათო ხეცურიანები, შოთა ვალიკოს ძე კოპალიანი, სეგარიონ, შოთა კოპალიანები, მიშა ფოჩხიძე, ნუშარ ხვადაგანი, გივი ბენდელიანი თანაუგრძნობენ გოგუცა, თამაზ, სოზარ ბენდელიანებს სიძისა და ბიძის

დავით ბურჯალიანის გარდაცვალების გამო.

ცაგერის მხარეთმცოდნეობის და დიდების მუზეუმების თანამშრომლები თანაუგრძნობენ ნუცა მამარდაშვილს დის

დაშა მამარდაშვილის გარდაცვალების გამო.

ანზორ ახვლედიანი ოჯახით თანაუგრძნობს ნორა და ნოდარ გვიშიანებს ძმისა და ცოლისძმის

დავით ბურჯალიანის გარდაცვალების გამო.

სოზარ, თამაზ ბენდელიანები, დემურ ჩაკვეტაძე ოჯახებით იუწყებიან, რომ გარდაიცვალა

დავით ალექსანდრეს ძე ბურჯალიანი.

ჩვენო მისამართი: 384100 ცაგერი, ლენინის ქ. №56. ტელეფონები: რედაქტორის—22-81, რედაქტორის მოადგილის — 22-25, პასუხისმგებელი მდიანის—22-27, სახალხო მეურნეობის განყოფილების—22-26, მშრომელთა წერილების განყოფილების—22-41 საკორექტოროს—22-43. ტელეფონები: რედაქტორის—22-17, სააწყობრო სამსახურის—22-28, გაზეთი გამოდის სამშაბათს, ხუთშაბათს, შაბათს, შაბათს. №105, ტირაჟი 4483

საქართველოს სსრ ზეგეოლოგიური სამსახურის კომიტეტის ქუთაისის პოლიგრაფიული გაერთიანების ცაგერის ტბაში.